بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުމް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/304
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ސިރާޖު އަޙްމަދު / ހާރިޖް، ގއ.ވިލިނގިލި
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް: ދައުލަތް (މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް)
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާ އަނބުރާދިނުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރަޙްމާނު އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ނިޔާ ތާރީޚް: 02 ޝަޢްބާން 1442
15 މާރިޗު 2021

ހައިކޯޓުގައި ނަޒަރުސާނީ ކުރުމުން ތާރީޚު:

29 ޛުލްޙިއްޖާ 1439

09 ސެޕްޓެމްބަރު 2018

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 840/Cv-C/2013
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ޤާޟީން: މަރިޔާ [illegible]
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 22 އޮގަސްޓު 2013
- ނިމުނު ތާރީޚު: 22 ޑިސެމްބަރު 2015

- **ވާރިސުން އިސްތިއުނާފުގައި ދެއްކި ހުށަހެޅުން:** މި ދަޢުވާއަށް ވާރިސުން ފަރީޤުއްޔާ އާއި ވާރިސުން
ހާޟިރުނުވުން ސަމާނު ލިބިފައި ނުވާކަމަށެވެ.

ތަޙްލީލު:

1. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 840/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ގއ. ވިލިނގިލި /ރޯޒީ، ސަފިއްޔާ އަބްދުލްގެ ވާރިސުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ހުށަހެޅުއްވުމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދަ ނުދެވޭނެ ކަމަށް މިކޯޓުން ނިންމިއެވެ. އެނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން އެނިންމުން ބާޠިލު ކަމަށް ޝަރުޢީގޮތުން ކަމާއި އެ މައްސަލައަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބަލައިގަތުން، ފައިސަލާ ކުރައްވާފައިވާ މައްސަލައެއް ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤާޟީންގެ މަޖިލީހުން ނިންމައި އެމައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މިކޯޓަށް އެމައްސަލަ ފޮނުވިއެވެ.[1]

2. އިސްވެ ދެންނެވިދިޔަ ގޮތުގެމަތިން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 840/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް، ސަފިއްޔާ އަބްދުލްގެ ވާރިސުން ހުށަހެޅި މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެމައްސަލަ މިކޯޓަށް ފޮނުވުމުން އެމައްސަލަ މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/185 ޤަޟިއްޔާގައި ބެލުމަށް ހަމަޖެހުނެވެ. އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސް 14 ޖުލައި 2018 ވަނަ ދުވަހުގެ 11:00 ގައި ބޭއްވުމަށް ތާވަލުކޮށްފައި އެ އަޑުއެހުމަށް ހާޟިރުވުމަށް އަންގައި ސަފިއްޔާ އަބްދުލްއަށް ކޯޓުން ހާޟިރުވުމުގެ އަމުރު ފޮނުވި ކަމަށް ކުރެވިފައެވެ. އެ އަދުން ސަފިއްޔާ އަބްދުލްގެ ވާރިސުން ބަލާލާ އެއްގޮތްވާ ގޮތަކަށް ހާޟިރު ނުވާތީ ވަކާލާތު ވާރިސުންނާއި މިކަން

---

[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 197-BA1/95/2018/13 (24 މާރިޗު 2018) ގެ ސިޓީ.

ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައި ނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 48 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ފައިސަލާގެ ދަޢުވާފޮތް ބާތިލް ކުރެވުނެއެވެ.

3. މިއީ އެ ފައިސަލާގެ ދަޢުވާފޮތް ބާތިލް ކުރުމުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 840/Cv-C/2013 ފައިސަލާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ސިވިލް އަދާލަތުގެ ވަކީލުން ދެވަނަ ފަހަރަށް މިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލައިގަތް ފައިސަލާ އެކެވެ. މި ފައިސަލާގައި އިސްތިއުނާފުކުރިފަރާތަކީ ފަރާތަކީ، ދަޢުވާކުރި (ކޮންޓްރެކްޓް ޓީޗަރ ސަޓިފިކެޓް) އެވެ.

ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

4. ގއ.ވިލިނގިލި/[illegible]، ޝަރީފާ އަޙްމަދު ކޮންޓްރެކްޓް ޓީޗަރ ސަޓިފިކެޓްގައި ވަޒީފާއަދާކުރަން ފެށީ 07 ޖޫން 2001 ގައެވެ. އަދި އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރެވިފައިވަނީ 24 މާރިޗު 2011 ގައެވެ.

5. ވީނަ އަދަދުގެ ބަދަލާ ކަސްޓަމަރު ގެންދަން އުޅުނު މަސައްކަތުގެ ތުޙުފާގައި ހައްދަވާ ކުރުމަށް ފަދަ ދަޢުވާއާއި އިންޑެކްސް ނު ތަޢުލީމުން ކަމުގައިވާ ކުރިޔާކަށް ބޭނުން ކުރުނުވުމުގެ ތަޢުލީމު އާއި ބޭނު ހަމަޖެހުމުގެ ފާސްވުމުގެ ހަމައިދީ ޖެހޭ ޙަވާލާ، މަސައްކަތު ނިންމައި ދޭން ކަމަށް ބުނެ އެ ދެކުނުގެ އަޤްދު ޓީޗަރ ޕޮސްޓް ކޮއިރަކު ޝަރީފާ އަޙްމަދު (ސ.ނަންބަރު 1501) -/40000ރ (ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) ނެގި ކަމަށް ތުޙުމަތު ކުރިއެވެ. އެ މަސައްކަތު ކޮންޓްރެކްޓް ޓީޗަރ ސަޓިފިކެޓްގެ ޑިސްޕްލިނަރީ ބޯޑުން ބަލައި، މަސައްކަތުގައި ހުރިހާކަމެއް ކަންތައްތަކަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަން ޑިސްޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ކަންތައްތަކާ އެކަށޭ ދިނުމާބެހޭ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ސިވިލް އަދާލަތު ވަކި ކުރުމަށް ނިންމާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

6. ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑުން ސިރާޖު އަޙްމަދު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމުމުން ތަންފީޛުކުރުމަށް ޕޮލިސް ކޮމިޝަނަރ ނިންމާފައިވާ ކަމާއި އަދި ބޯޑުގެ ނިންމުމާއެއްގޮތަށް ސިރާޖު އަޙްމަދު މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒް ނިންމާފައިވާ ކަމެވެ.

7. ސިރާޖު އަޙްމަދު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނީ ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ކުށްތަކާއި، އެކުށްތަކަށް އަދަބު ދިނުމާއި ބެހޭ ގަވާއިދުގެ 07 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) އާއި ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓްގެ 06 ، 08 އަދި 16 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީކުށްތަކާ އަދި އެކުށްތަކަށް އަދަބު ދިނުމާބެހޭ ގަވާއިދުގެ 08 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުންނެވެ.[2]

ސިވިލް ކޯޓުން ކުރެއްވި ފައިސަލާ:

8. ގއ.ވިލިނގިލި/އާރާމް، ސިރާޖު އަޙްމަދު މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ލާންސް ކޯޕްރަލްގެ ވަޒީފާގައި ހުންނައިރު ކުރުމުގެ [illegible] ކުރުމުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުތަކާއި، ކުރުމުގެ ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓާއި ޚިލާފަށް ޢަމަލުކޮށް ކޮރަޕްޝަން ސިރާޖު އަޙްމަދު [illegible] ކަމަށް [illegible] ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ކުށްތަކާއި އެކުށްތަކަށް އަދަބު ދިނުމާ ބެހޭ ގަވާއިދުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި އަދި ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓްގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާއި، 8 ވަނަ މާއްދާއާއި، 16 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ކުށްތަކާއި އެކުށްތަކަށް އަދަބު ދިނުމާބެހޭ ގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއިން [illegible] 24 މާރިޗު 2011 ވަނަ ދުވަހުގެ ސިރާޖު އަޙްމަދު ވަކި [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިރާޖު

---

[2] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު 171/VKL/2011/29 "ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަންގާ ލިޔުން"

އަންހެނުންނަކީ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމަކީ ޖިންސް ކަމުގައި ނުބެލުމާއި، ޝިހާބު އަޙްމަދު ވަޒީފާއިން ނުނެރުނުކަން ދެކެން ގޮތުގައި މަޖުބޫރުކޮށް އެންމެ ދުވަހުން މި މައްސަލަ ނިޔާ ދުވަހުގައި ހަމައަށް ފެށިގެން ދެވެންދާއި، އިސާރާތް ފިޔަވަތް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ މުސާރަ އަދި ޢިނާޔަތް ދިނުމަށް އެދި ދަޢުވާކުރުމާއި (މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް) ދަޢުވާލިބިފައިވާ ފަރާތް ޝިހާބު އަޙްމަދުގެ ވަކީލުން ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ. އެ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 840/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާގައި ބަލައި ނިންމާފައި ވެއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމިގޮތް:

9. ސިވިލް ކޯޓުގެ އިސްވެ ބުނެވުނު ޤަޟިއްޔާގައި އެ މައްސަލަ ބަލައި ނިންމާފައިވަނީ، ގޮ.ފިލިނިގެފިދާ.ރާޖީ/ ޝިހާބު އަޙްމަދު މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ޕޮލިސް ކޮންސްޓަބަލްގެ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރެއްވުނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2008 (ފުލުހުންގެ ޤާނޫނު) އާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފުލުހުންގެ ވަޒީފާއާ ބެހޭ ގަވާއިދު އާއި ޚިލާފަށް ކަމަށާއި އޭނާއަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރަ ބޭބޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ކަން ހުށަހެޅުއްވި ދިދަކަށް އެނގެން އޮތުމުން، ޝިހާބު އަޙްމަދު މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ޕޮލިސް ކޮންސްޓަބަލްގެ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރެއްވީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2008 (ފުލުހުންގެ ޤާނޫނު) އާއި، ފުލުހުންގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދާއި ޚިލާފަށް ކަމަށާއި މުސާރައާއި އެލަވަންސްތައް އަދާ ކުރުމަށް ދިނުމަށް ގަވާއިދު ކުރިން އަމުރު ދެކުމެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް:

10. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 840/Cv-C/2013 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވަން ޝިހާބު އަޙްމަދުގެ ވަކީލުން

(4) ހަތަރު ނުކުތާ ހުށަހަޅުއްވައިފައެވެ. އެއީ:-

10.1 ސިފާޒު އަޙްމަދު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމުގައި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަމާއި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމް ކޮށްފައިނުވާ ކަމަށް ސިފާޒު އަޙްމަދުގެ ފަރާތުން ފާހަގަ ކުރުމުން އެކަންތަކުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތް ނުކޮށް މައްސަލަ ނިންމާފައިވުން؛

10.2 ޤާނޫނުއަސާސީން ސިފާޒު އަޙްމަދަށް ލިބިގެންވާ ޙައްޤުތައް ހަނިވާ ގޮތަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ވަޒީފާއިން ވަކި ކޮށްފައިވާ ކަމަށް ފާހަގަ ކުރުމުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރީ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ކަމަށް ސިފާޒު އަޙްމަދަށް ސާބިތު ނުކޮށްދެވޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިންމާފައިވުން؛

10.3 [illegible] ފުރުޞަތެއްގެ މައްޗަށް އަދި އެކަށީގެންވާ [illegible] ތަޙްޤީޤެއް ކުރުމެއް ނެތި އެއްވެސް ހެއްކެއް އަދި [illegible] ނެތި ސިފާޒު އަޙްމަދު މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއިން ވަކި ކޮށްފައިވުން؛

10.4 ސިފާޒު އަޙްމަދު މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމަށް ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑުން ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރި ކަންކަން [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމި ނިންމުމުގެ [illegible] ސިފާޒު އަޙްމަދު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމުން، [illegible].

11. ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ކަންތަކާއި [illegible] އަދަބު ދިނުމާބެހޭ ގަވާއިދުގެ[3] 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެ ގަވާއިދުގެ [illegible] [illegible] ޑިސިޕްލިނަރީ ކަންތަކަކީ [illegible] އެ މާއްދާގެ (1) ވަނަ

---

[3] ގަވާއިދުގެ ނަންބަރު MPS-7/2009-1

ނަންބަރުގައިވަނީ "ފުލުހުންގެ ކޭސް ފޯމު އިންވެސްޓިގޭޝަން އަދި ކޯޓު ވަކި ކަންތައްތަކުގައި ބަލާނެ ކަންތައްތަކާއި ކަނޑައަޅައިފައި ޖިނާޔަތް ހިންގާ ކަމެއް އަމަލެއް" މިގޮތަށެވެ.

12. ސަބަބާއި އަންގަމުން ވަކިކުރުމުގެ ކަންތައްތަކާ ސަރުކާރުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ، ކޯޓު ބަލާ ކަންތައްތަކުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާއި 8 އަދި 16 ވަނަ މާއްދާތަކަށް ބަލާއިރު:

މުދަލުގައި ދުރުވެރިވުމި ވަޒީފާވުން:

6. ފުލުހުންނަކީ ގައުމީ ދިފާޢުގައި ޚިދުމަތުކުރި، ވަޒީފާ ކަންތައް ފުރިހަމަކުރެވޭ. ފުލުހުންގެ ޒިންމާއަކީ މުއްސަނދި ކުރުމަށްޓަކައި ފުލުހުންނަކީ އަމިއްލަ ނަފްސަށް ދުރުވެރިވި، ކޯޓު ކަންތައް ކަމެއްގައި ދިފާޢުކުރި ކަންތައް ފުރިހަމަކުރުން އެވެ. ފުލުހުން ކޯޓު އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން ތިބޭ ދުރުވެރިކަމާއި އިންސާފުވެރިކަމާއި ސަލާމަތް ދެމެހެއްޓުމަށް އެބައިމީހުން ކަމެއް ކަށަވަރު ކުރެވޭނެއެވެ.

މަޖިލީހުގެ ނުކުތާއި ބައި

8. ފުލުހުންގެ ކަނޑައެޅުން ދިވެހިން ޖިނާއީ ބައިތައް، ނުކުތާގެ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ގަވާއިދާއި ފުލުހުންގެ ވާޖިބު ފުރިހަމަކުރުމަށް. މިކަން ގެންދާނީ ދިވެހިން އެއްވެސް ކަހަލަ ފައިދާއެއް، އެކަން ޖިނާއީގެ ތެރެއިން އެކަން ފުރިހަމަކަން އެކަން އަދި ފައިދާއެއްވެސް ދިނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ގެއްލުމެއްވާ ގޮތަށް މަޖިލީހުގެ ބައި ނުކުތާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ނުވާނެއެވެ.

ޖިނާއީ ކަރެކްޓަރުގެ މަސްލަހަތަށް ދުރުހެލިވުން

16. ދިވެހި ފުލުހުންނަކީ ޖިނާއީ ކަރެކްޓަރުގެ އެއްވެސް އަމަލެއް، އެއްވެސް ދިނުމަށްޓަކައި ބަލައިގަނެ އަދި އަމަލުކުރާ ކަން މުހިންމުކަން އަޅުވާ ދުރުހެލިވުމަށް ތިބި ބައިތަކަށް ވަކިން ނުވާނެއެވެ. ކޯޓުގެ

ފުލުހަކުވެސް ފުލުހުންގެ [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާ މަދުކޮށް ނުބައިވެރިވުމަކީ މުއައްސަސާއަށް ފުލުހަކު
[illegible] މިފަދައިން ބާރުގެ ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

13. މުވައްޒަފުންގެ ސިފައިން ފެންނަ ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ މައްސަލަތަކަށް އަދަބު ކަނޑައަޅުމުގެ ބާބު
[illegible] މުވައްޒަފުންގެ ސިފައިން ފެންނަ ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ މައްސަލަތަކަށް އަދަބު
ކަނޑައަޅުމުގެ ގަވާއިދުގައިވާ [illegible] ނުވަތަ [illegible]
ކަމަށް އެގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ފުލުހަކު ކުރާ
ޑިސިޕްލިނަރީ ނުވަތަ އިދާރީ ކުށެއްގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން [illegible] ވަކި [illegible] މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް
ސަރވިސްގެ ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ކުށްތަކާއި [illegible] އަދަބު ދިނުމާ ބެހޭ ގަވާއިދުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ
(ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން [illegible] ނަމަ، އެކަން މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅުމުގެ ކުރިން، [illegible]
ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް [illegible]
ނުވާނެ ކަމަށް އެގަވާއިދުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ އެނގެއެވެ.

14. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން ކުރާ ތަޙްޤީޤުތަކަށް ނުވަތަ ތަޙްޤީޤުކުރާ މުވައްޒަފަކު [illegible] ނުވަތަ
ޤާނޫނީ [illegible] ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ސަޕޯޓު ނުދިނުމަކީ، އެއީ [illegible]
ޕޮލިސް ސަރވިސް [illegible] ސަލާމަތީ [illegible] މުއައްސަސާއެއްގައި [illegible]
[illegible] ސަބަބުން އެކަން މުވައްޒަފުންނާއި މުއައްސަސާގެ ދެމެދު އޮންނަ [illegible]
[illegible] ޑިސިޕްލިނަރީ އަދި އިދާރީ ކުށްތަކާއި އަދަބު [illegible]
[illegible] (ގަވާއިދު
ނަންބަރު MPS-4/2009-1) ގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން [illegible] އެނގެން އޮތެވެ.

15. ދައުލަތު ޚިލާފު ނަޝީދު މ. ދިލްޝާދު ޤަޟިއްޔާ[4] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި، ސުޕްރީމް ކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ބެހޭ ޖަވާބުދާރީވުމެއް ހުރިހާ ކުށެއް ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަކި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ ކުށެއް ކުރިކަން ސާބިތުކުރަން ޖެހެނީ ދައުލަތުންނެވެ. ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހާ ކުށް ކުރިކަން ބުއްދިވެރި ޝައްކުން މަތީގައި ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުން ޤާނޫނީ ގޮތުން ޝައްކު ނެތް މިންވަރަށް ސާބިތުވާން ޖެހޭ ޤާނޫނީ ބާރު ކަމުގައި ދައުލަތުން ތަޙުޤީޤުކޮށް ދައްކަން ޖެހޭ ކަމުގެ ބާރު މިންވަރަކީ ޤާނޫނަށް ބުރަވެގެން ކޮށްފައިވާ ކަމެކެވެ.

16. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށެއް ސާބިތުވާނީ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި އެ ކުށުގެ ބައިތަކުން ކޮންމެ ބައެއް ސާބިތުވެގެން ނުވަތަ ގާނޫނު ހަމަޖެހޭ ގޮތުގެ މަތިން ކުށެއް ކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ ގާނޫނީ ބާރުލިބިގެން ކުށެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ނުވަތަ ކުރާ ކަމަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުން ބުއްދިވެރި ޝައްކުން މަތީގައި ސާބިތުވުމުންނެވެ. އަދި ކުށެއް ކުރިކަން ބުއްދިވެރި ޝައްކުން މަތީގައި ސާބިތުވާންޖެހޭ ބާރު ދައުލަތުގެ މައްޗަށް ކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[5]

17. މިގޮތުން ޖިނާއީ ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށް އެކަން ދައުލަތުން ތަޙުޤީޤުކޮށް ހުށަހަޅަން ޖެހެނީ ބުއްދިވެރި ޝައްކުން މަތީގެ (ބުއްދިވެރި ޝައްކުން/beyond reasonable doubt) އެކަން

---

[4] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/17 ޤަޟިއްޔާގެ 21 ވަނަ ނަންބަރު

[5] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/17 ޤަޟިއްޔާގެ 23 ވަނަ ނަންބަރު

ސާބިތުވޭތޯ ނޫން ކަމާއި އެއާމެދު ބަލަންޖެހޭނީ މަދަނީ އަދި އިދާރީ ޤަޟިއްޔާ އުމޫރުތަކުގައި ސާބިތުވާން އޮންނަ މިންގަނޑު ކަމުގައިވާ ބޭނުން ބަރާބަރުވާ ގޮތުގެ މިންވަރަށް (Balance of Probablities) ކަމާއި، މިއުސޫލު މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/25 ޤަޟިއްޔާގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. ހުކުމުގެ ވީޒާބޭ ގާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ޕްރޮޕަޓީ ޓްރީޓް ސަރވިސްއިން ކުރާ ތަޙުޤީގެ ނުވަތަ ތަނުގެ ފަރާތުން މުވައްޒަފުން ޚާއްޞަ ނުވަތަ ގާތުގައި ހުރި ބައެއް ކަންތައް ހުކުމުގެ ތަނުގައި ސާބިތުވާ ޙާލަތެއްގައި މުވައްޒަފު ފާޑުކިޔުން ފަރާތް ކުރާ ތަނުގެ ފަރާތުން އިސްތިޢުމާލު ނުކުރާ މަދަނީ މިންގަނޑުން އެކަން ސާބިތުވޭތޯ ނުވަތަ ނުވޭތޯއެވެ.

18. ހުކުމަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލަ ހިނގައި ދިޔަ ރިޕޯޓުގެ ވަޒީފާއަށް ގާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެނގޭ ހަމަތަކާއި މިންގަނޑުތަކަށް ނުރުހުން އޮންގެއެވެ. އެގޮތުން ހުކުމުގައި، ހުރިހާ މަސައްކަތެއް މިފަދަ ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުން އަދި ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތުގެ ބައިގެ ކަމުގޮތެއް، ގާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމާއި އަދި ބަލަހައްޓާ ގޮތުން ކުރާ ހުކުމުގެ މުވައްޒަފުން އެއްބަސްވުން ދިނުމާއި ތަރުތީބުކުރަނީ، ކަނޑު ހުކުމުގެ އަސާސީ ވާޖިބުތައް، އެ ވާޖިބު ހުކުމަށް ހަމަ ގޮތަކަށް ހުކުމުގެ އަދަދު ހުރިހާ ކަމެއް، އެކަމުގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފުގެ މައްސަލަ އެންމެ ދައުލަތުން ލިބިގަނެވޭ ބޮޑު އެއްބަސްވުމުގެ ކަމަށްވާތީ، ހުކުމުގެ ގާނޫނީ ގޮތުން ދޭ ރައްޔިތުން ދޭން ޖެހޭ ހަމަތަކަށް ބަލައިގެން ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑު ވީޒާބޭ އެއްގޮތް ގާނޫނުގެ ދަށުން ދައުލަތުން ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑަށް ތެދުވާގޮތަށް ކަމަށް ގަބޫލު ކުރެވެއެވެ.[6]

---

[6] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/SC-A/10 ޤަޟިއްޔާ ([illegible] ވ. [illegible])، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/15 ޤަޟިއްޔާ (މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވ. ...)، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/17 ޤަޟިއްޔާ (މުޙައްމަދު ސަޢީދު ... ވ. ދިވެހި ...)

19. ޝިހާބު އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ [illegible] މައްސަލައަކީ، [illegible] ޝިހާބު އަޙްމަދު -/40,000ރ (ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] ނަގާފައިވާ ކަމަށް [illegible] ޝިހާބު އަޙްމަދު [illegible] 16 ވަނަ [illegible] "[illegible]" [illegible] މައްސަލަ [illegible]،

"[illegible] ޝިހާބު އަޙްމަދު -/40,000ރ(ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] 07 ވަނަ [illegible] (ހ) ގެ (1) [illegible]

އަދި ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓްގެ 06 އާއި 08 އަދި 16 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެއްޖެ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމަށް ނިންމިއެވެ."

މިފަދައިންނެވެ. އޮނިގަނޑުގައި ޑިސިޕްލިނަރީ ކޯޑުގެ 6 ނަންބަރުން ސާފު ކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ. މި ނިންމުމުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، ޑިސިޕްލިނަރީ ކޯޑުން ހުށަހެޅުން މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކިތަކުގެ މައްޗަށް އޮޅުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަން އިންސާފުވެރިކަމާއި، "ސިޔާސަތު އަދަބުތަކުގެ ބޯޑުން ހުށަހެޅުން ހުރުމާއި އަދި ފައިސާ ދިނުމުގެ ބަދަލުން އެއްގޮތަށް އާއި އަދި ފުރުސަތު ނިޒާމަށް ބަލައި" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން އެނގެއެވެ. އެކޯޑުގެ ނިންމުމާ އެއްގޮތަށް ސާފުވާ އަދަބުދޭ ގޮތުގެ ސިޔާސަތު ސަރކިއުލަރުގެ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމަށް 24 މާރިޗު 2011 ގައި ޑިސްމިސްކުރި ނިންމާފައިވާ ކޯޑުގެ ނިންމުމުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ކަމަށް ކޮމިޝަނަށް އަދި ފުރުސަތު ނިންމައި، އަދާކުރި ގަވާއިދު ނިންމުމުގެ މިސާލަކަށް ކުރަމުންދާކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ސުވާލު އަޕީލްކުރި ފޮނުވިފައި ސަރކިއުލަރުގެ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމުގެ ފުރަތަމަ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމުގައި އަދަދު ކުރުމަށް ކަށަވަރުވާ އިޖުރާއަތު ފުރިހަމަ ނުކުރާކަން އެނގެއެވެ.

20. މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު ކަނޑައަޅާ ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާ އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤާބިލުކަން އެމުވައްޒަފުންގެ ކިބައިގައި ނެތުމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމަށް ކަނޑައެޅުމުގައި އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ކަމުގައި، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމުގެ ކުރިން، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރިކުރުމަކީ އަދުލުވެރިކަމާއި ކުރުވާ ކަމެއްކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށްޓަކައި ވަޒީފާ ޙާލަތުން އަދަދު ކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއާތުތަކެއް ހުރި ކަމާއި، އާދައިގެ އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރެވޭނީ، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކި

ކުރުމަށް ނިންމި ނިންމުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން (substantive fairness) އަދި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness) ޤާއިމް ކުރެވިފައިވާނަމަ ކަމާއި، މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރި ކަމަކީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުވުން ސަބަބަކީ އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކަށްވުން ކަމާއި، އަދި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރި ކަމަކީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހިފައިވާ އިޖުރާއާތަކީ، އަދުލުވެރި އިޖުރާއާތަކަށް ވުމެވެ.

21. މި މައްސަލައިގައި ޝިފާއު އަޙްމަދުގެ ވަޒީފާއިން ވަކި ކޮށްފައިވަނީ އޭނާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރުވުން ރިޝްވަތު ހިފުމާއި ކޮރަޕްޝަންގެ މައްސަލަ މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑުން ކުރި ތަޙްޤީޤަށް އެކަން ސާބިތުވުމުން ކަމާއި ރިޝްވަތު ހިފުމާއި ކޮރަޕްޝަންގެ އަމަލުތަކަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ޝިފާއު އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ކުށުގެ އަދަބަކަށް ވަޒީފާއިން ވަކި ކުރުމަށް ނިންމިނިންމުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމް ވެއެވެ.

22. މި މައްސަލައިގައި ޝިފާއު އަޙްމަދުގެ މައްޗަށް [illegible] މައްސަލައިގައި ޖަވާބުދާރީ ވުމަށާއި އޭނާގެ [illegible] ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑުން [illegible] ވެއެވެ. އެހެންކަމުން ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑުން [illegible] އެމައްސަލައިގައި [illegible] އަދި އޭނާގެ [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން [illegible] "މިމައްސަލައިގައި [illegible]" [illegible]. އެހެންކަމުން މި މައްސަލަ ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑުން [illegible]

ޖަވާބުދާރީ [illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] ދިފާޢުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިދެވިގެންނުވާކަން [illegible] ނުބަލައި މި މައްސަލައިގައި އިޖްރާއީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް [illegible].

23. މި މައްސަލައިގައި ޝާހިދު އަދާލަތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 840/Cv-C/2013 ގެ މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލުކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް އޮތްކަމަކަށް ނުފެނެއެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން [illegible] [illegible]، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 840/Cv-C/2013 ގެ މައްސަލައިގައި ޙުކުމް [illegible] ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށް [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމް ކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޝީދު އިބްރާހީމް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް